

Time	Narration
00:00	स्तनपान संरक्षित करण्याच्या भारतीय कायद्यावरील स्पोकन ट्युटोरिअलमध्ये आपले स्वागत आहे.
00:06	ह्या ट्युटोरिअलमध्ये आपण शिकणार आहोत:
00:09	बाळाच्या दुधाचे पर्याय किंवा आयएमएस.
00:13	आयएमएस कायदा.
00:16	सर्वप्रथम समजून घेऊ, बाळाच्या दुधाचे पर्याय काय आहेत?
00:23	पावडचे दूध(इन्फंट मिल्क) आयएमएसदेखील म्हणतात.
00:29	आयएमएस म्हणजे आंशिक म्हणून सादर केलेला शिशू आहार
00:33	किंवा आईच्या दुधाची पूर्णपणे बदली
00:39	त्यात 2 वर्षांपर्यंतच्या मुलांसाठी सर्व बाळांचे विकतचे तयार खाद्यपदार्थांचा समावेश आहे.
00:48	ह्या ट्युटोरिअलमध्ये आपण आयएमएसचा संदर्भ बाळाचे विकतचे तयार खाद्यपदार्थ किंवा शिशू आहार म्हणून घेऊ.
00:58	लोक बाळाचे विकतचे तयार खाद्यपदार्थ का वापरतात?
01:03	बाळांच्या विकतचे तयार खाद्यपदार्थांचा वापर लोकप्रिय होण्यासाठी 5 मोठी कारणे आहेत.
01:11	पहिले कारण म्हणजे दंतकथा जे बाळांच्या खाद्यपदार्थांची तुलना आईच्या दुधाशी करते.
01:20	असा विश्वास आहे की ते आईच्या दुधाइतकेच चांगले आहेत.
01:26	ते आईच्या दुधाला पूर्णतः पूरक म्हणून वापरू शकतात.
01:31	अपुरी माहिती असलेले काही लोक कदाचित आईच्या दुधापेक्षा ते चांगले मानू शकतात.
01:40	ही दंतकथा लोकप्रिय आहे कारण त्यामुळे होणारे नुकसान माहित नसते किंवा सहज दिसत नाहीत.
01:48	लोकांना त्यांच्या हानिकारक परिणामाविषयी योग्यप्रकारे मार्गदर्शन केले जात नाही.
01:54	तसेच, विपणन तंत्र ते आईच्या दुधाच्या बरोबरीचे आहे असे दर्शवितात.
02:02	आणि बऱ्याच डॉक्टरांना किंवा आरोग्यसेवेच्या कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या हानिकारक परिणामाविषयी माहित नसते.
02:10	स्तनपान न केल्यामुळे होणारे नुकसान त्यांना माहित नाही.
02:17	म्हणूनच, बहुतेक लोक बाळांचे विकतचे तयार खाद्यपदार्थ असुरक्षित मानत नाहीत.
02:25	बाळांच्या विकतच्या तयार खाद्यपदार्थांची सर्वसामान्य सामाजिक मान्यता आहे.
02:32	हे पाजणाऱ्या बाटल्या आणि कृत्रिम निप्पल्सनादेखील लागू आहे.
02:39	कोणतेही बाळांचे विकतचे तयार खाद्यपदार्थ हे स्तनपान समतुल्य असू शकत नाही.
02:46	ते आईच्या दुधाच्या सामान्य घटकांचे अनुकरण करू शकतात.
02:52	सामान्य घटकांमध्ये प्रथिने, उष्मांक किंवा चरबी समाविष्ट असतात.
02:59	तरीदेखील, त्यामध्ये आईच्या दुधाचे असंख्य घटक असू शकत नाहीत.
03:06	तसेच, प्रत्येक आई आणि तिच्या बाळासाठी आईचे दूध बदलते.
03:13	बाळांच्या विकतच्या तयार खाद्यपदार्थांमध्ये हा दर्जा नसतो.
03:18	सर्व माता आणि बाळांसाठी ते समान आहेत.
03:24	त्यांच्याकडे स्तनपानाचे मानसिक-भावनात्मक फायदेदेखील नाहीत.
03:31	त्यामुळे कुपोषण किंवा लठ्ठपणा येतो.
03:38	ते संसर्गजन्य व असंसर्गजन्य रोगांनादेखील कारणीभूत होतात.

03:44	या रोगांमध्ये हृदय व रक्तवाहिन्यासंबंधी समस्यांचा समावेश आहे
03:48	आणि एलर्जीस (वावडे).
03:51	त्यांचा सर्वात वाईट परिणाम म्हणजे त्यांना बाळांसाठी स्तनपानाचे महत्त्व वाटत नाही.
03:59	ते लोकांना स्तनपान फुकट आणि सर्वोत्तम आहे हे पाहण्यापासून रोखतात.
04:08	बाळांचे खाद्यपदार्थ वापरण्याचे दुसरे कारण म्हणजे तो एक सोपा शॉर्टकट(छोटा मार्ग) असल्यासारखे दिसते.
04:16	स्तनपान हे एक कौशल्य आहे.
04:19	स्तनपानाचे योग्य तंत्र शिकण्यासाठी किंवा त्यास मदत करण्यासाठी वेळ आणि प्रयत्न लागतात.
04:28	स्तनपान कसे द्यावे हे शिकताना समस्या येऊ शकतात.
04:34	घरी स्तनपान देण्यासाठी आईला कुटुंबाच्या आधाराची गरज भासते.
04:40	घराबाहेर किंवा कामावर स्तनपान देण्यासाठी तिला समाजाची साथदेखील आवश्यक आहे.
04:49	म्हणून, बाळांचे विकतच्या तयार खाद्यपदार्थांना सोयीस्कर पर्याय मानले जातात.
04:57	आता बाळांच्या विकतच्या तयार खाद्यपदार्थांच्या वापराच्या तिसऱ्या कारणाबद्दल चर्चा करू.
05:04	योग्य माहिती नसलेले आरोग्य सेवा देणारे कर्मचारी बाळांचे खाद्यपदार्थ एक सोपा मार्ग म्हणून वापरतात.
05:12	योग्य प्रकारे स्तनपान देण्यास मातांना कशी मदत करावी हे त्यांना कदाचित ठाऊक नसते.
05:18	तर, अशा समस्याप्रधान परिस्थितीत, ते मुलभूतपणे बाळांच्या विकतच्या तयार खाद्यपदार्थांची शिफारस करतात.
05:27	बाळांचे खाद्यपदार्थ वापरण्याचे चौथे कारण म्हणजे उत्पादकांकडून त्यांची जोरदार जाहिरात.
05:36	लोकांनी बाळांचे खाद्यपदार्थ खरेदी करावे यासाठी शास्त्रीय शब्द आणि बक्षिसांचा वापर करतात.
05:44	त्यांचा उपयोग आरोग्य सेवा देणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना बाळांचे आहार सहज लिहून देण्यासाठी पटवून देण्यासाठी केला जातो.
05:52	बाळांचे खाद्यपदार्थ खाण्याचे पाचवे कारण म्हणजे नवमातांची भावनात्मक दुर्बलता.
06:01	त्यांच्या चिंता त्यांच्या स्वतःच्या समस्यांदरम्यान वाढतात.
06:06	पूर किंवा कोविड -19 यासारख्या आपत्तींच्या काळातही त्या वाढतात.
06:16	त्यांचा आत्मविश्वास कमी होतो आणि त्यांना असे वाटते की त्यांच्या बाळासाठी आईचे दूध पुरेसे नाही.
06:23	ते बाळांच्या खाद्यपदार्थांच्या उपयुक्ततेबद्दल चुकीच्या सल्ल्यावर विश्वास ठेवू लागतात.
06:31	म्हण ते बाळांचे विकतचे तयार खाद्यपदार्थ वापरण्यास सुरवात करतात.
06:37	आता बाळांच्या विकतच्या तयार खाद्यपदार्थांच्या जाहिरातीच्या इतिहासाबद्दल थोडक्यात चर्चा करू.
06:45	त्याचा शोध लागल्यापासून, जाहिरातीमुळे स्तनपान महत्त्वपूर्ण नसल्याचे दिसून आले आहे.
06:53	त्यांच्या कंपन्या गर्भवती किंवा स्तनपान देणाऱ्या महिला आणि आरोग्य कामगारांना थेट लक्ष्य करतात.
07:02	ते पोषण किंवा स्तनपानावरील कार्यशाळांद्वारे बाळांच्या खाद्यपदार्थांची जाहिरात करण्याचा प्रयत्न करतात.
07:09	पूर किंवा भूकंप यासारख्या आपत्कालीन परिस्थितीत ते विनामूल्य उत्पादनाचे वितरण करतात.
07:19	किराणा दुकान आणि मेडिकल स्टोअरमध्ये (औषधांच्या दुकानांमध्ये) ते बाळांच्या खाद्यपदार्थांची जाहिरात करण्याचा प्रयत्न करतात.
07:27	बाळांचे विकतचे तयार खाद्यपदार्थ दुकानांमध्ये स्पष्टपणे दर्शविले जातात.
07:33	ते बाळांचे विकतचे तयार खाद्यपदार्थ विकत घेण्यासाठी आणि वापरण्यासाठी लोकांना आमिष दाखविण्यासाठी प्रोत्साहन देतात.

07:42	हे डावपेच बालकांसाठी किती हानिकारक आहेत हे आरोग्य कार्यकर्त्यांना जाणवले.
07:50	बाल्यावस्था हा जीवनाचा असुरक्षित काळ आहे.
07:55	बाळाच्या खाद्यपदार्थांचा अयोग्य वापर करणे यासारख्या अयोग्य आहार पद्धती अतिशय धोकादायक असतात.
08:05	तर, बाळांच्या विकतच्या तयार खाद्यपदार्थांच्या जाहिरातींच्या नियमनात विशेष कायदे आवश्यक आहेत.
08:14	म्हणून, ब्रेस्टमिल्क सबस्टिट्यूट्सची आंतरराष्ट्रीय विपणन संहिता तयार केली गेली.
08:23	1981 मध्ये वर्ल्ड हेल्थ असेंब्ली ने त्याला अंगिकारले होते.
08:30	सर्व देशांना बाळाच्या खाद्यपदार्थांच्या विपणनाचे नियमन करण्याचा आग्रह केला.
08:39	भारताने बालकांच्या दुधाला पर्यायी अन्न, दूध पाजण्याच्या बाटल्या आणि बालकांचे खाद्यपदार्थ (उत्पादन, पुरवठा आणि वितरण नियमन) कायदा १९९२ आणि सुधारित कायदा २००३ लागू केला.
08:57	याला आयएमएस कायदा असेही म्हणतात.
09:02	कोड लागू करताना सर्व देशांनी असे बरेच कायदे केले आहेत.
09:09	सर्व कायद्यांपैकी, आयएमएस कायदा सर्वात कडक कायद्यांपैकी एक आहे.
09:17	आयपीएस कायद्यातील तरतुदी बीपीएनआय ने स्पष्टपणे मांडल्या आहेत.
09:25	बीपीएनआय म्हणजे ब्रेस्टफीडिंग प्रमोशन नेटवर्क ऑफ इंडिया.
09:32	आता, आयएमएस कायद्याच्या 10 उल्लंघनांबद्दल चर्चा करू.
09:39	आयएमएस कायद्याचे उल्लंघन केले असे मानले जाते जर :
09:44	खाद्यपदार्थांची जाहिरात कोणत्याही प्रकारे विशेषतः 2 वर्षांपर्यंतच्या मुलांसाठी केली.
09:53	खाद्यपदार्थांच्या नावाने काही फरक पडत नसल्यास,
09:57	आयएमएस कायद्याच्या कक्षेत असलेल्या उत्पादनांची जाहिरात केल्यास,
10:04	यात बाळाच्या दुधाचे पर्याय, दूध पाजण्याच्या बाटल्या आणि बालकांच्या खाद्यपदार्थांचा समावेश आहे.
10:12	कोणत्याही स्वरूपात किंवा कोणत्याही माध्यमातील कोणतीही जाहिरात आयएमएस कायद्याचे उल्लंघन करते.
10:20	त्यात टीव्ही, वर्तमानपत्रे, मासिके, जर्नल्स(पत्रिका), रेडिओ, एसएमएस जाहिरातींचा समावेश आहे.
10:30	यात प्रसारमाध्यम, जाहिरात फलके, फलके आणि इतर जाहिरातींचा समावेश आहे.
10:39	जर उत्पादन किंवा त्याचे नमुने कोणत्याही व्यक्तीस थेट वितरीत केले गेले तर.
10:47	यात गर्भवती महिला किंवा स्तनपान देणारी महिलांचा समावेश आहे.
10:53	उत्पादन वापरण्यासाठी किंवा विक्री करण्यासाठी कोणत्याही प्रकारचे प्रोत्साहन दिल्यास,
11:01	प्रोत्साहन हे सवलत किंवा विनामूल्य भेटवस्तू इ. असू शकते.
11:08	आयएमएसच्या जाहिरातींशी संबंधित शैक्षणिक साहित्याचे वितरण केल्यास,
11:16	या उत्पादनांची विक्री वाढविण्यासाठी लेबलांवर(खूणपट्टीवर) विशिष्ट चित्रे असल्यास,
11:24	ही चित्रे माता, बाळ, कार्टून(व्यंगचित्र), ग्राफिक्स इत्यादी असू शकतात.
11:33	एखाद्या रुग्णालय, शुश्रूषालय, औषधांचे दुकानाने कोणत्याही प्रकारे आयएमएसला प्रोत्साहन दिल्यास,
11:41	यात आयएमएस कंपन्यांचे फलक किंवा भिक्तीपत्रिका प्रदर्शित करणे समाविष्ट आहे.
11:49	आयएमएसच्या जाहिरातीसाठी आरोग्य कर्मचारी किंवा त्यांच्या कुटुंबियांना पैसे किंवा भेटवस्तू दिल्या गेल्या तर,
11:58	आयएमएस कंपनी किंवा त्याचे वितरक थेट किंवा अप्रत्यक्ष योगदान देत असल्यास,
12:08	यामध्ये चर्चासत्रे,

12:11	सभा, परिषद
12:14	किंवा शैक्षणिक अभ्यासक्रमांसाठी वित्तपुरवठा समाविष्ट आहे.
12:17	यात प्रायोजकत्व,
12:21	संशोधन अनुदान किंवा शिष्यवृत्ती ह्यांचादेखील समावेश आहे.
12:25	आरोग्य कर्मचारी किंवा त्यांच्या संघटनांच्या प्रायोजकत्वांनादेखील परवानगी नाही.
12:33	आयएमएसच्या विक्रीचे प्रमाण विक्री आयोग निश्चित करण्यासाठी आधार असल्यास,
12:42	असे केल्याने, आयएमएस कंपनी किंवा त्याचे उत्पादन वितरक आयएमएस कायद्याचे उल्लंघन करतात.
12:51	कृपया ह्या उल्लंघनांचा त्वरित अहवाल द्या.
12:56	त्यासाठी तुम्ही बीपीएनआय स्टेपन सुरक्षा मोबाइल एप्लिकेशन वापरू शकता.
13:05	हे एप्लिकेशन वापरकर्त्यासाठी खूप अनुकूल आहे.
13:11	उल्लंघनाचा अहवाल देण्यासाठी फक्त 2 सोप्या चरणांचा यात समावेश आहे.
13:17	तुम्हाला कोणतेही उल्लंघन आढळल्यास, एप्लिकेशन उघडा.
13:23	मेनूमधील 'Report promotion of baby foods or feeding bottles' टॅबवर क्लिक करा.
13:32	अहवाल पृष्ठ उघडेल.
13:36	नियुक्त कॉलमध्ये आवश्यक माहिती प्रदान करा.
13:42	तुमच्याकडे असलेले कोणतेही छायाचित्र किंवा कागदपत्र जोडा.
13:48	ते सबमिट करा.
13:51	लक्षात ठेवा, आयएमएस कंपनी त्यांच्या जाहिरातींमध्ये स्तनपानाचे फायदे सांगू शकतात.
13:59	तथापि, अशी कोणतीही जाहिरात आईला स्तनपान देण्याच्या तिच्या योजनेवर संशय करते.
14:07	त्यांच्या जाहिराती शक्य तितक्या अनेक मातांना बाळांचे खाद्यपदार्थ विकण्यासाठी तयार केल्या आहेत.
14:14	जितक्या लवकर आई स्तनपान देणे थांबवेल तितके अधिक फॉर्मूला खरेदी केले जाईल.
14:21	म्हणूनच आयएमएस कंपनी स्तनपानाला बिनमहत्वाचे करण्याचा प्रयत्न करतात.
14:30	कमीतकमी 2 वर्षांपर्यंत मुलासाठी स्तनपान देणे आवश्यक आहे.
14:38	स्तनपानाचे योग्य तंत्र पुरेश्या प्रमाणात स्तनपान देण्याकरिता महत्वाचे आहे.
14:45	ह्याच मालिकेतील इतर ट्युटोरिअल्समध्ये ह्याची चर्चा आहे.
14:51	ह्यासह आपण ट्युटोरिअलच्या समाप्तीकडे आलो आहोत. सहभागासाठी धन्यवाद.